

COP29-a hazırlıq yekun mərhələsinə qədəm qoyur

Respublikamızın COP Atəşkəsi Qlobal Təşəbbüsünə beynəlxalq səviyyədə böyük dəstək var

Rəşad Cəfərli

Cəmi bir neçə həftədən sonra respublikamız mötəbər beynəlxalq tədbirə - BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) evsahibliyi edəcək. Bununla bağlı qərar COP28-in ötən il dekabrın 11-də Dubayda keçirilmiş plenar iclasında qəbul olunub və bu, ölkəmizə göstərilən beynəlxalq etimadın növbəti nümunəsidir.

Bakıda keçirilən tədbirlər sülhə, mədəniyyətlər və sivilizasiyalararası dialoqa xidmət edir

Öncə onu qeyd edək ki, Bakı artıq uzun illərdir mötəbər tədbirlərin keçirildiyi mərkəzlərdən birinə çevrilib. Son onillikdə paytaxtımız müxtəlif məzmunlu saysız-hesabsız beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi edib. Xüsusilə qeyd edilməlidir ki, belə tədbirlərin bir qismi ənənə halını alıb və onlara qlobal səviyyədə olduqca böyük maraq var. Buna misal olaraq Qlobal Bakı Forumunu nümunə göstərə bilərik. Onu da vurğulamalıyıq ki, Bakının evsahibliyi etdiyi tədbirlər sülhə, təhlükəsizliyə, mədəniyyətlər və sivilizasiyalar arasında dialoqun inkişafına xidmət edir.

Eyni zamanda Azərbaycanda ən böyük beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi sahəsində böyük təcrübə var. Belə ki, hələ 2012-ci ildə respublikamızda "Avroviziya" Musiqi Yarışması, 2015-ci ildə I Avropa Oyunları, 2017-ci ildə IV İslam Həmrəyliyi Oyunları kimi geniş iştirakçı və tamaşaçı tutumuna malik tədbirlər keçirilib. Bu tədbirlərin hər birində Azərbaycan təşkilatçılığın ən gözəl nümunələrini yaradıb.

Qarşıdan isə COP29 gəlir. Dünyanın ən böyük və mühüm dövlətlərarası tədbirlərindən biri olan COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi barədə qərar respublikamızın böyük uğurudur. Eyni zamanda bu, Azərbaycana qarşı çirkin kampaniya aparan bəzi dairələrə tutarlı cavabdır. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, bu, Azərbaycana hörmətin əlamətidir: "COP29-a evsahibliyi edəcək ölkə kimi yekdil qərarla seçilmək bizim üçün həqiqətən böyük şərəfdir. Biz bunu beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycana və gördüyümüz işlərə, o cümlədən "yaşıl enerji" sahəsindəki fəaliyyətimizə hörmətin əlaməti hesab edirik".

Hazırda Azərbaycan COP29-a sürətlə hazırlaşır. Prezident İlham Əliyev bu istiqamətdə görülən işləri diqqət mərkəzində saxlayır. Dövlət başçısının oktyabrın 17-də Bakı Olimpiya Stadionunun ərazisində COP29-a hazırlıqla bağlı görülən işlərlə tanışlığı da bunu təsdiq edir. Həmin gün Prezident İlham Əliyev ərazidə yaradılmış infrastruktur və qurğular, informasiya texnologiyaları və təhlükəsizliyi sahəsində icra olunan tədbirlər, COP29 məkanının enerji ehtiyaclarının "yaşıl enerji" mənbələrindən qarşılınması üçün tətbiq edilən həllər, iştirakçıların qeydiyyat prosesi və digər sahələrdə görülən işlərlə yaxından tanış olub.

İqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizədə Azərbaycan nümunəsi

COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi həm də ölkəmizdə "yaşıl enerji" sahəsində görülən işlərin, respublikamızın qlobal iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizəyə verdiyi töhfələrin beynəlxalq səviyyədə yüksək qiymətləndirilməsidir. Azərbaycan BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına tərəf olmaqla qlobal iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizəyə qoşulub. Ölkəmiz 1990-cı illə müqayisədə 2030-cu ilə qədər istixana qazlarının miqdarının 35 faiz azaldılmasını hədəfləyir. 2030-cu ildən sonra isə daha iddialı hədəf müəyyən edilib ki, bu da 2050-ci ilə qədər istixana qazlarının miqdarının 40 faiz azaldılmasından ibarətdir.

Prezident İlham Əliyevin 2021-ci ilin fevralında təsdiq etdiyi "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"də bu məsələlər öz əksini tapıb. Bundan irəli gələrək, qlobal iqlim dəyişikliklərinin miqyasını nəzərə alaraq ekoloji təmiz texnologiyaların tətbiqinə əhəmiyyətli yer verilməli, təmiz enerji mənbələrindən istifadə, tullantıların təkrar emalı və çirklənmiş ərazilərin bərpası təşviq edilməlidir. Bu, istilik effekti yaradan qaz emissiyasını beynəlxalq normalara uyğun səviyyədə saxlanması istiqamətində göstərilən səylərə mühüm töhfə olacaq.

Son illərin mənzərəsi də ondan ibarətdir ki, respublikamızda "yaşıl texnologiyalar"ın tətbiqi genişləndirilir. Bu, Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə həyata keçirilən quruculuq işlərində, enerji istehsalında özünü daha yaxından göstərməkdədir. Prezident İlham Əliyev ölkəmizin işğaldan azad edilmiş torpaqlarını

"Yaşıl enerji" zonası elan edib. Bərpaolunan enerjiyə keçidlə bağlı respublikamız ən mütərəqqi nümunələr yaradır. Əlbəttə, bütün bunlar beynəlxalq səviyyədə də izlənilir və yüksək dəyərləndirilir.

Azərbaycan Olimpiya Oyunlarında olduğu kimi, hərbi əməliyyatları dayandırmağa çağırır

Ümumiyyətlə, COP29 qlobal iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizə ilə bağlı mühüm qərarların qəbulu ilə əlamətdar olacaq. COP29-da qəbul edilməli olan təxminən 60 qərar var. Onlardan ikisi xüsusilə vacibdir. Bunlardan biri iqlim maliyyəsi, digəri karbon bazarlarının formalaşdırılması və tənzimlənən karbon bazarları ilə bağlıdır. Bu da Paris Sazişinin 6-cı maddəsi ilə əlaqədardır. Həmin iki qərarın qəbul edilməsi COP prosesi çərçivəsində tarixi nailiyyət hesab olunacaq.

Eyni zamanda Azərbaycan COP29-un sədri qismində bir sıra təhəbbüslərlə çıxış edir. Bunlardan biri Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə irəli sürülən COP Atəşkəsi Qlobal Təşəbbüsüdür. Azərbaycan bu təşəbbüsü ilə Olimpiya Oyunlarında olduğu kimi, COP29 tədbiri keçirildiyi müddətdə də dünyada davam edən münaqişələrin tərəflərini hərbi əməliyyatları dayandırmaqla atəşkəsə dəvət edir.

Qeyd edək ki, ilk dəfədir COP-lar tarixində hərbi fəaliyyətin iqlimə zərər vuran, emissiya yaradan bir fəaliyyət kimi təsbit olunması və buna görə də qlobal atəşkəsin elan olunması barədə qərara gəlinib və belə təşəbbüs irəli sürülüb. Bütün dünya üçün aktual olan bu təşəbbüsə 127 dövlətin, 1100-dən artıq beynəlxalq, qeyri-hökumət təşkilatının, tanınmış şəxslərin, dini liderlərin qoşulması onun əhəmiyyətinin göstəricisidir.

Beləliklə, iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizədə mütərəqqi nümunələr yaradan Azərbaycan həm də dünyanı atəşkəsə dəvət edir. Bu çağırışa isə beynəlxalq səviyyədə böyük dəstək var.